
FORMANDENS
KOMMENTARER
2016

I Martin A. Hansens storværk om vore forfædres tro, Orm og Tyr, skildres brydningen mellem nyt og gammelt ved kristendommens etablering i Danmark i billedet fra det middelalderlige kirkesagn om kampen mellem ormen og tyren. "Der kommer en lindorm og lægger sig om kirken. Folk kan ikke komme ind i den. De vælger en tyrekalv og opfoder den med sødmælk og nøddekærner. Da syv år er gået, fører de tyren mod ormen. Tyren dræber ormen. Tyren går ni skridt derfra, så dør den".

Kamp og strid må der stadig til. Nogle gange glemmer vi dog helt lindormen om kirken for at strides indbyrdes.

Der har i den seneste tid været en intens debat om menighedsrådenes manglende kompetence og professionalismisme. Vi kan ikke finde ud af styre hverken den lokale kirkes økonomi eller dens ansatte, lyder det. Løsrevne eksempler bliver brugt til at skabe et fortegnet billede af virkeligheden i folkekirken. Ofte bliver de brugt af personer, som er mere interesserede i at fremme deres egne mærkesager end i at give et dækkende billede. Skulle der her i salen sidde et enkelt frustreret menighedsrådsmedlem eller to, som efterhånden har mistet lysten til at arbejde for den lokale menigheds bedste, kan man ikke fortænke jer i det.

Der kan være langt mellem anerkendelsen for det store ansvar, som I har påtaget jer som menighedens repræsentanter. I har påtaget jer opgaven med at styre sognets kirkelige og administrative anliggender. I sørger for, at midlerne fra kirkeskatten administreres ansvarligt, og at der foretages velovervejede økonomiske prioriteringer. Kirkeskatten sættes langsomt og forsigtigt ned med skyldig hensyntagen til den langsigtede økonomiske udvikling. I sørger for, at kirken ansætter gode medarbejdere, og I skaber rammerne for gode arbejdspladser. I varetager med stolthed drift og vedligeholdelse af kirker og kirkegårde, præstegårde og sognegårde ud over det ganske land. Arbejdet med at lave langsigtede udviklingsplaner for kirkegården kommer stille og roligt i gang. I sætter den lokale folkekirke i spil i forhold til det lokalsamfund, som I er en del af. I forhold til skoler og foreninger og som rammen om et levende kulturliv. I arbejder for at skabe gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst ved at sørge for, at kirkens gudstjenester og aktiviteter udvikler sig sammen med det samfund, som vi er kirke i.

De nødvendige beslutninger her og nu kombineres med det langsigtede perspektiv, som kommer til udtryk i bevarelse af kulturarven, kald af præster, udvikling af folkekirken økonomi, bekymring for dåbstallets udvikling og tilpasning af kirkegårdenes kapacitet.

Der er nok at glæde sig over i den danske folkekirke for den, der vil glædes. Der er mange gode og inspirerende fortællinger at hente fra dagligdagen i folkekirkens sogne og menigheder.

Kan vi blive bedre til at styre økonomien og lede personalet? Ja, selvfølgelig kan vi det, fejlbarlige og ufuldkomne som vi er. Vi skal fortsat tage ansvaret alvorligt. Derfor skal så mange som muligt tage imod tilbuddene om at uddanne sig til at blive bedre til at varetage opgaverne. Den kommende lederuddannelse for menighedsrådsmedlemmer vil være et godt løft til kompetencerne. Og vi skal også have modet til at organisere os på nye måder, som giver mening i vores lokale sammenhæng.

Når vi lokalt træffer ufornuftige beslutninger, har det betydning for, hvordan alle menighedsråd, ja for hvordan folkekirken som sådan, opfattes blandt medlemmerne og i offentligheden. Vi skal altid bestræbe os på at træffe beslutninger, der kan begrundes og forsvares offentligt. Vi skylder vore menigheder at være værdige repræsentanter.

Menighedsrådsarbejdet bør udvikles til vedvarende at have fokus på styringen af de kirkelige anliggender.

Som menighedsråd skal vi bestræbe os på at skabe rammerne for et relevant og vedkommende kirke- og menighedsliv. Og vi skal træffe beslutninger, der inddrager hensynet til medlemmerne og til sognet i bred forstand. Det er i sidste ende det, vi vil blive målt og vejet på. Og sådan bør det også være.

Vores legitimitet som menighedsråd ligger ikke i en bestemt valgform eller en høj valgdeltagelse. Det kan vi desværre ikke præstere. Vi kan dog glæde os over, at 17 % af medlemmerne af folkekirken til Kirkeministeriets nylige undersøgelse oplyser, at de kunne finde på at sidde i et menighedsråd. Til sammenligning er under 5 % af vælgerne medlem af et politisk parti, og det er fra denne lille gruppe, at alle vore politikere rekrutteres.

Der er altså et stort potentiale for at få skabt opmærksomhed om arbejdet i menighedsrådet. Igennem det konkrete møde og den personlige fortælling kan vi skabe interesse for at gå ind i arbejdet. Vi skal om bag de negative historier i medierne og fortælle, hvad der motiverer os i det lokale arbejde. Fortæl om den indflydelse, I har som menighedsrådsmedlemmer. Beret om de ledelseserfaringer, som I har fået. Også det, der i situationen forekom besværligt, men som I er blevet klogere af. Inspirér andre til at være med

i samtalen om tro og kristendom, så vi herfra kan forny den lokale folkekirke.

Vi skal gøre opmærksom på, at menighedsråd ikke er et politisk organ. Teologisk betragtet er det ikke afgørende, at menighedsrådene er et offentligt forvaltningsorgan. Vi kan ikke uden videre sammenlignes med en foreningsbestyrelse. Menighedsrådet er først og fremmest menighedens repræsentanter.

Opgaverne kræver, at der er professionelle kompetencer i menighedsrådet til at varetage de forskellige hverv. Det er godt, hvis vi kan sikre, at det enkelte menighedsråd bliver mere repræsentativt både demografisk og holdningsmæssigt. Og vi skal tilstræbe, at alle dele af kirke- og menighedslivet i vores sogn er repræsenteret. Og endelig skal menighedsrådet gerne have et åbent udsyn til hele sognet.

Der vil på dette møde blive talt meget om opgavefordelingen mellem sogn og provsti. Vi vil sammen prøve at blive klogere på de forskellige vilkår og udfordringer, som vi som menighedsråd står overfor. Det vil være med til at hjælpe os videre mod, at der træffes gode politiske beslutninger. For nogle handler det måske mest om, at der er brug for at få overblik over de muligheder, der allerede findes. Hvordan får man hjælp til at komme i gang med at samarbejde, hvor kan der hentes inspiration, og hvem kan man få til at drive processen fremad?

Andre oplever, at reglerne giver begrænsninger, besvær og unødigt bureaukrati. Hvor der er barrierer for samarbejde, skal de fjernes. Regler skal gøres så enkle, som det er muligt, og overflødige regler og procedurer skal fjernes. Vores vilkår er ikke ens, og derfor skal reglerne være så fleksible, at de understøtter den måde, vi er kirke på, hver på vort sted, og ikke tvinger os ind i en ensartet ramme, som er fælles for alle, men egentlig ikke passer nogen.

Og vi bliver nødt til at forholde os åbent til, at vi måske kan understøtte det lokale kirke- og menighedsliv bedre, hvis opgaver placeres andre steder end der, hvor de ligger lige nu. Det stiller krav om gennemsigtighed i beslutninger og økonomiske prioriteringer. Det kan såmænd allerede i dag være en udfordring at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i provstiudvalgenes økonomi. Mange ønsker at fastholde kompetence så tæt på menighedsrådene som muligt, uagtet at der også i dag er henlagt kompetencer til provsti- og stiftsniveau samt til Kirkeministeriet. Den nuværende fordeling af kompetencer er ikke en del af skabelsesordningen, men

afspejler den politiske balance på tilblivelsestidspunktet. Nu har vi lejligheden til at drøfte, om den nuværende tilstand fortsat sikrer os de bedste muligheder for at være kirke lokalt. Og til at vurdere, om ændringer kan være med til at gøre det lettere at være menighedsråd. Mit bud er, at uanset hvor vi ender, er det vigtigste at sikre en stærk demokratisk forankring.

Lad os endelig ikke glemme, at digitaliseringen vil stille nye krav til os, samtidig med at den giver os nye muligheder. Det gælder både i forhold til, hvordan opgaverne vil blive løst, og hvor de placeres, og det gælder i forhold til de muligheder, som digitaliseringen giver for andre former for samspil med medlemmerne af folkekirken.

Det bør være let for menighedsrådene at løse deres administrative opgaver effektivt og præget af kvalitet.

Når vi sammen har løftet den umiddelbart forestående opgave med at gennemføre menighedsrådsvalget i efteråret og fået de nye menighedsråd godt i gang med arbejdet, venter der nye opgaver. Landsforeningens bestyrelse præsenterede i god tid før menighedsrådsvalget et forslag til en ændret valgform, som endda efterfølgende blev justeret for at tage højde for den daværende kirkeministers synspunkter. Forslaget har været drøftet på delegeretmødet tidligere, og det blev præsenteret for Folketingets Kirkeudvalg og den tidligere regering.

I den nuværende regerings grundlag indgår en ændring af valgformen til menighedsrådsvalg. Der er nedsat et udvalg, som skal afgive betænkning i foråret 2017. Det arbejde er vi fra Landsforeningens side gået helhjertet ind i. Der tegner sig allerede nu mange spændende perspektiver for, hvordan vi kan være med til at sikre et stærkere samspil mellem menighedsrådet, menigheden og sognet.

Her er vi nødt til at udvise mod til at handle på nye måder. Den nuværende valgform har udspillet sin rolle. Vi har en lovgivning, som opleves som irrelevant for de 95 % af menighedsrådene, der efterhånden har aftalevalg.

Her vil det være en fejltagelse at tro, at man styrker folkekirken ved at fjerne menighedsrådene, eller at tro, at det på nogen måde skulle være realistisk at få en valgdeltagelse, der svarer til deltagelsen i kommunalvalg og folketingsvalg.

Vi skal derimod finde valgformer, der sikrer, at folkekirken fortsat styres lokalt af menigheden på en måde, der inddrager hele sognet omkring den lokale

kirke. Det kræver, at vi finder nye måder at legitimere menighedsrådene på og nye måder til at sikre inddragelse af medlemmerne og af de lokalsamfund, som kirken er en del af.

Kampen og striden blev ikke afsluttet med kristendommens sejr i det danske folk. Reformationen udsprang af behovet for, at kirken til stadighed fornyer sig for at bevare sit grundlag.

Her i året forud for reformationsfejringen kan der være god anledning til at genoverveje betydningen af Luthers tale om det almindelige præstedømme. I vores sammenhæng betyder det, at der mere end nogen sinde er brug for et myndigt lægfolk. Menighedsrådene er baseret på en forestilling om samvirke mellem præst og lægfolk. Forudsætningen for denne forestilling er en myndighed hos os, der er menighedens valgte repræsentanter, også når samtalen i menighedsrådet handler om tro og kristendom. Vi er imidlertid ikke teologer. Det er præstens opgave og ansvar at danne og udruste os til at tage del i samtalen.

Styringen af de kirkelige anliggender i menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd bør foregå ved et samvirke mellem læge og gejstlige medlemmer.

Menigheden er i luthersk-evangelisk sammenhæng dér, hvor kirken kommer til syne. Ikke i hierarkiet eller i organisationen, men helt konkret der, hvor mennesker samles om forkyndelsen og ordet, om dåb og nadver. Det er vigtigt at holde fast i dette udgangspunkt i en tid, hvor nogle mener, at menigheden og menighedsrådet nærmest er til besvær. Lige så vigtigt som det er at understrege, at vores kirke er en folkekirke og ikke en statskirke, lige så vigtigt er det at fastholde, at kirkens liv bæres af levende menigheder og ikke kun af professionelle præster og ansatte kirkelige medarbejdere.

Præstemangel ser ud til at blive de kommende års store udfordring. Der er behov for at overveje mulighederne for at øge rekrutteringen og fastholde præster i embederne. Det kræver bl.a., at vi medvirker til at skabe attraktive stillinger og bæredygtige embeder i alle dele af landet. Menighedsrådene har også her en væsentlig opgave i at skabe grundlag for at kalde den præst, der passer til både nuværende og fremtidige behov i sognet. Forventningsafstemning mellem præst og menighedsråd i ansættelsesprocessen og under ansættelsen er et vigtigt element. I menighedsrådene skal vi gennem samvirket mellem præst og lægfolk skabe grundlaget for at fastholde og udvikle den langvarige relation mellem præst og menighed.

I forholdet mellem menighedsråd, præster, ansatte og frivillige er det vigtigste, om samarbejdet fremmer den kristne menigheds liv og vækst. Hverken menighedsråd, præster, ansatte eller frivillige er der for deres egen skyld, men for menighedens. Det handler grundlæggende om at tage al tale om folkekirken alvorligt. Folkekirken er folkets kirke, ikke bestemte interessers kirke, ikke statens kirke, ikke en religiøs forlængelse af velfærdssamfundet. Kun derved kan folkekirken være kirke for folket, i folket, med folket.

Menighedsrådene er arbejdsgivere for kirkefunktionærer og bør have bedre muligheder for at udøve arbejdsgiveransvaret gennem en fælles organisation.

Landsforeningens ønske om at blive anerkendt som menighedsrådenes arbejdsgiverorganisation vil ikke føre til en adskillelse mellem stat og kirke, som jeg hører nogle argumentere. Dertil har det trods alt for begrænset betydning at indføre den danske model, som kendes fra alle andre dele af arbejdsmarkedet, også på folkekirkens område.

De gode argumenter for menighedsråd, organisationer og ministerium vil blive præsenteret og drøftet her på mødet. Jeg håber, at det kan sætte gang i en reel debat, hvor det ikke er nødvendigt at opstille skræmmebilleder i forsøget på at bevare en situation, der først og fremmest tjener hensynet til bestemte interesser, og ikke hensynet til folkekirkens menigheder.

Jeg vil blot henvise til, at samarbejdet i Folkekirkens Arbejdsmiljøråd samt de til tider vanskelige drøftelser om etablering af en arbejdsmiljørådgivning giver håb om, at vi også fremover kan finde fælles løsninger til gavn for præster, menighedsråd, ansatte og frivillige og til gavn for menighederne.

De seneste år har vi budt velkommen til en ny biskop næsten hvert eneste år. Med indvielsen af Henrik Wigh-Poulsen som biskop i Aarhus er der måske udsigt til en periode, hvor menighedsrådsmedlemmer ikke et eller andet sted i landet er optaget af bispevalg.

Det er en god anledning til at overveje, om den valgform, som vi anvender til bispevalg, stadig er den mest relevante. Menighedsrådsmedlemmernes valg af biskop har sikret en god demokratisk forankring af folkekirken på stiftsniveau. Det er en naturlig, demokratisk udvikling, der blev indledt med etab-

leringen af menighedsråd i 1903, og siden udvidet med provstiuvalg og stiftsråd.

Der er dog sket en forskydning af biskoppens opgaver. Der stilles større krav til biskoppens teologiske kvalifikationer. Biskoppen er blevet tydeligere i rollen som leder. Og enkeltvis og sammen er biskopperne med til at tegne offentlighedens billede af folkekirken.

Der har nok været en tendens til, at andre forhold end de teologiske har haft stor betydning for valgkampen. Og derfor kan man som menighedsrådsmedlem nogle gange blive overrasket over, hvordan biskoppen agerer, når valget er afsluttet. Valgets vigtighed understreges af, at der ikke er mulighed for at ændre det, før biskoppen bliver 70 eller vælger at træde tilbage.

Vi har ikke nødvendigvis brug for, at biskopperne skal befinde sig i en permanent valgkamp. Vi har derimod brug for, at biskopperne reelt er udrustet teologisk og ledelsesmæssigt til at virke i et langvarigt samspil med stiftets menighedsråd, præster og provster. Og at bispekollegiet som helhed tegner folkekirkens mangfoldighed.

Det er baggrunden for, at Landsforeningens bestyrelse i det kommende år vil fremsætte forslag til en ny valgform for bispevalg. Det vil forhåbentlig blive modtaget som et oplæg til bred drøftelse i folkekirken og med de politikere, der i givet fald skal ændre lovgivningen.

Hvad angår folkekirkens økonomi, tegner der sig et bredt flertal bag forslaget til folketingsbeslutning om en reform, eller i det mindste til at undersøge spørgsmålet. Det er tanker, som tidligere har været fremme. Er det rimeligt, at de, der ikke er medlemmer af folkekirken, skal bidrage til at betale for folkekirkens forkyndelse? I Grundlovens forstand er det absolut rimeligt. § 4 fastsætter, at den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke, og at den som sådan understøttes af staten.

En ting er, at staten til tider forsømmer at understøtte folkekirken gennem sin almindelige lovgivning, f.eks. helligdagslovgivning og rammerne for konfirmand- og minikonfirmandundervisning. Men den økonomiske understøttelse med statens tilskud til præstelønninger samt betaling af præsternes pension og biskoppernes løn og pension har indtil nu været uantastet.

Nu hedder det sig så, at folkekirkens økonomi i stedet skal omlægges til et bloktilskud, der skal finansiere de konkrete opgaver, som kirken løser for staten. Jeg er

bange for, at listen over disse opgaver bliver ganske omfattende. Begravelsesvæsen, civilregistrering, beskyttelse og bevarelse af den fælles kulturarv for eftertiden, lokalt musikliv og foredragsvirksomhed er eksempler på opgaver, som i dag finansieres af folkekirkemedlemmerne over kirkeskatten til gavn for hele befolkningen.

Og hvem betaler reelt folkekirkens udgifter i dag? 90 % betales af folkekirkemedlemmerne som lokal kirkeskat og landskirkeskat. 10 % betales af alle over generelt opkrævede skatter og afgifter. Men af denne del betales 77 % alt andet lige også af folkekirkemedlemmer. Lad os ikke glemme, at folkekirkemedlemmer også betaler skat til staten. Så reelt betales ca. 98 % af folkekirkens udgifter af medlemmerne og kun 2 % af ikke-medlemmer. Og folkekirken løser som nævnt også en række opgaver for ikke-medlemmer. Jeg er derfor ganske tryk ved de beregninger, der kan komme ud af en sådan øvelse, og forventer, at folkekirken samlet set vil få flere penge til rådighed, hvis den fortsat skal varetage de samme opgaver efter en reform af folkekirkens økonomi.

Det store spørgsmål bliver snarere, hvordan man fortsat vil begrunde, at kirkeministeren skal have det sidste ord i fordelingen og prioriteringen af de midler, der går over fællesfonden. I dag finansieres fællesfonden af landskirkeskatten og statens tilskud. Hvis man virkelig ønsker, at folkekirken fremover skal finansieres af medlemmerne, så bør man også sikre medlemmerne indflydelse på, hvordan midlerne anvendes.

Den amerikanske uafhængighedskrig blev som bekendt indledt under mottoet "no taxation without representation". Ingen beskatning uden demokratisk repræsentation. Kirkeministerens suveræne adgang til at fastsætte kirkeskatten og til at fordele fællesfondens midler er vel efterhånden det eneste område, hvor skatter opkræves, og bevillinger fordeles, uden at de beskattede giver deres demokratiske samtykke i juridisk bindende form.

Vi kan således roligt imødesee den økonomiske udredning. Og hvis analysen så faktisk fører til en omlægning af statens tilskud til folkekirken, er jeg sikker på, at diskussionen om folkekirkens uafhængighed vil komme op igen.

Folkekirkens struktur bør afspejle, at den er kirke i et demokratisk styret samfund.

Der er således anledning nok til i de kommende år at overveje, hvordan vores folkekirke kan organiseres på alle niveauer, sogn, provsti, stift og nationalt, så medlem-

mernes demokratiske indflydelse kan sikres og udbygges, samtidig med at vi bevarer folkekirken som folkets kirke og i troskab mod det evangelisk-lutherske grundlag.

Uanset hvordan en mulig reform af folkekirkens økonomi og struktur falder ud, er der behov for at kunne mødes i en fælles samtale om de store og små udfordringer, som vi er fælles om. Folkekirkemødet i år blev en sådan anledning til at drøfte de store spørgsmål. Vi er også mange samlet her til Landsforeningens årsmøde - bredt fra alle dele af folkekirken. Men dels er der mange andre spørgsmål, der optager vores tid sammen her, dels er der behov for at kunne invitere en endnu bredere kreds til den fælles samtale, ikke mindst repræsentanter for biskopperne og de frie folkekirkelige organisationer samt personer med særlig indsigt i emnerne.

På folkekirkemødet blev fire store og centrale temaer drøftet. Det er temaer, som vi vil vedblive med at drøfte i de kommende år. Den traditionelle sammenhæng mellem folkekirken og dansk national identitet udfordres i mødet med en global tid. Individualisering medfører, at stadig flere folkekirkemedlemmer vælger ikke at lade deres børn døbe. Sognet er ikke længere den eneste, naturlige ramme om kirkelivet. Gennem de seneste generationer er der sket et stort traditionstab, så talen om kristendom må finde andre ord for at give mening.

Der blev givet mange forskellige og tankevækkende bud på, hvordan vi i folkekirken lokalt i sognene og nationalt kan arbejde med disse emner. Folkekirkemødet skulle som bekendt ikke vedtage beslutninger eller resolutioner, men være et forum for en kvalificeret samtale mellem alle, der interesserer sig for folkekirkens fremtid. Jeg synes, at vi kom godt i mål med dette første forsøg.

Den store opgave for Landsforeningen bliver nu at drøfte, hvordan vi i vores sammenhæng kan bidrage til, at debatten bliver videreført. Hvilke opgaver er det naturligt, at menighedsrådene påtager sig i forhold til migrantmenigheder, asylsøgere eller i forhold til integration af udlændinge, der har ophold i Danmark?

Hvordan kan vi medvirke til, at kirken fortsat er til stede overalt - på landet såvel som i byen? Kan vi inspirere hinanden til, at kirken ikke kun er den fjerne kirke, men også er en relevant kirke, som har mod til at bevæge sig uden for kirke og sognegård for at møde mennesker der, hvor de lever deres liv? Kirken på landet har gennem flere år haft særlig opmærksomhed, og der er blevet tilvejebragt megen viden om de forskellige vilkår for at være kirke på landet. Vi er også blevet klogere på de forventninger, som andre i lokalsamfundet har til kirken, og på de muligheder, som det giver folkekirken for sammen med foreninger

og institutioner at bidrage til udviklingen af stærke og bæredygtige lokalsamfund. Nu er tiden kommet til at brede de gode ideer og initiativer ud, så vi kan blive inspireret til arbejdet der, hvor vi er kirke. Kan vi fra Landsforeningens side bidrage med gode modeller for, hvordan man kommer i gang med dette arbejde?

Det er lykkedes at skabe stor opmærksomhed om den udfordring, som det faldende dåbstal udgør for folkekirken. Kirken vil altid kun være en generation fra at forsvinde, hvis vi ikke i dåben giver kristendommen videre til vore børn og børnebørn. Det spirer mange steder i stifter, provstier og sogne, på universiteter og Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter med gode initiativer. Et folkekirkeligt dåbsinitiativ, hvor vi opsamler de gode ideer og gør andres erfaringer med dåb og dåbsoplæring let tilgængelige, vil være et godt redskab til, at vi får omsat den store opmærksomhed i konkret handling. Men måske giver det også mening at interessere sig for at fastholde kontakten med folkekirkens medlemmer efter konfirmationen. Skyldes faldet i dåbstallet, at vi fra folkekirkens side har interesseret os for lidt for at skabe og vedligeholde relationer til de døbte og konfirmerede i de år, hvor beslutningerne om livs- og familieformer træffes?

Det kan med nogen ret hævdes, at sekularisering slet ikke er tidens dominerende tendens. Den religiøse interesse og åndelige søgen udspiller sig blot på nogle andre præmisser end tidligere. Når 77 % af befolkningen fortsat - uden ydre tvang - vælger at være medlemmer af folkekirken, skyldes det naturligvis, at denne relation giver mening. Fra folkekirkens side har vi måske ikke altid forstået, hvilken mening der er tale om. Traditionens religiøse, mytiske og poetiske sprog taler særligt til de meget kirkevante. Men der er brug for, at kirken også finder veje til at være en deltager i den eksistentielle samtale, som foregår på nutidens præmisser. Gabrielfilmprisen har fra Landsforeningens side gennem mange år været et bidrag til denne samtale. Men vi har brug for at blive inspireret til også at finde andre veje og nye midler.

Disse store og væsentlige spørgsmål er ikke nogen, vi står alene med i Danmark. Vi kan lære af erfaringerne i vore nabolande, hvor man måske har haft længere tid til at forholde sig de ændrede vilkår for at være i kirke i tiden. Vi kan lade os inspirere af menigheder, som har tradition for og erfaring med i højere grad at skulle tage ansvar for alle dele af kirke- og menighedslivet. Og vi bliver måske nødt til at overveje, om sognet alene fortsat kan rumme den mangfoldighed, som er nødvendig for en relevant og vedkommende kirke. Måske skal der andre strukturer til for at give plads til levende menigheder?

På folkekirkemødet valgte flere oplægsholdere at argumentere for nødvendigheden af et kirkeråd for at fastholde denne fælles samtale. Det er der som bekendt ingen politisk interesse for eller vilje til. Og efter min opfattelse er det heller ikke nødvendigt, at det absolut skal ske her og nu. Vi kan sagtens finde andre måder til at drøfte folkekirkens fælles anliggender i mellemtiden. En gentagelse af folkekirkemødet som et åbent forum for samtale knyttet til en senere folkelig anledning kan være en god mulighed for den nødvendige dialog, men der kan naturligvis også tænkes i andre veje fremover. Det er heller ikke afgørende, at Landsforeningen skal spille en central rolle. Fra bestyrelsens side valgte vi denne gang at tage initiativet for at komme i gang, men det blev forhåbentlig oplevet som hele folkekirkens møde.

Indadtil har Landsforeningen brug for at styrke relationerne til alle de sammenhænge, som udspringer af menighedsrådene. Det kan være til medlemmer af stiftsråd og provstiudvalg eller til bestyrelserne i de folkekirkelige skoletjenester. Og det kan være til distriktsforeningerne og deres bestyrelser. På alle niveauer bør vi være forpligtet på at fremme den kristne menigheds liv og vækst. Det handler om at skabe gode rammer for menighedsrådenes arbejde og om at understøtte det lokale kirke- og menighedsliv. Stift og provsti, landsforening og distriktsforeninger – vi er sammen om en fælles opgave.

Landsforeningen vil sætte fokus på medlemsplejen gennem et stærkt og forenklet medlemsdemokrati med basis i den nuværende distriktsforeningsstruktur.

Vi varetager bedst den fælles opgave i respekt for, hvad vi hver især kan bidrage med. Og nogle gange ved at sætte vores egne institutionelle interesser til side. Med menighedsrådsvalget til efteråret får vi forhåbentlig styrket det grundlæggende niveau, menighedsrådene. Men vi har også brug for stærke og repræsentative organer på de øvrige niveauer. Derfor er det vigtigt, at vi også engagerer os i valget til distriktsforeningernes og Landsforeningens bestyrelse. At vi tager ansvar for at vælge gode provstiudvalg, ansætte provster, der kan samle, og vælge biskopper med de rette kompetencer.

Landsforeningen bidrager bedst til at understøtte menighed og menighedsråd, hvor det foregår i et samspil med Kirkeministeriet på nationalt niveau og med stifter og provstier på regionalt og lokalt niveau. Det kræver nogle gange klare opgavesnit at skabe dette samspil, så det ikke i menighedsrådene opleves som

en konkurrence om, hvem der kan tilbyde den mest attraktive rådgivning. Her kan der godt være brug for, at vi alle først og fremmest tænker på brugernes behov, og på at rådgivningen skal have den fornødne kvalitet.

Det skaber ikke større tryghed for menighedsrådene, at der er tre forskellige instanser, man kan henvende sig til for at få rådgivning om økonomi, eller at man har personalerådgivning tæt på, hvis den ikke er juridisk holdbar.

Derfor er det vigtigt, at Landsforeningen fortsat kan tilbyde den service og rådgivning, som menighedsrådene efterspørger. Landsforeningen vil være attraktiv og værdiskabende for menighedsrådene gennem optimering og effektivisering af vores ydelser.

Samtidig skal vi fortsat udvikle Landsforeningen som en professionel politisk interesseorganisation, der kan varetage menighedsrådenes interesser og sikre gode rammer og vilkår for det lokale arbejde.

Og vi skal søge at leve op til de forventninger, der naturligt stilles til Landsforeningen som en bred kirkelig organisation, hvor både læg og gejstlig er repræsenteret, og hvor der er plads til alle dele af det kirkeliv, der udfolder sig i folkekirkens menigheder.

Som i Orm og Tyr befinder også vi os i en brydningstid mellem nyt og gammelt. Den nye tid er præget af individualisering og større mangfoldighed. Det er en tid, hvor tendenser til sekularisering strides med religiøs og åndelig søgen. Det er en tid, hvor forestillingen om Danmark som et kristent land strides med kravet om at fjerne religion fra det offentlige rum.

Svaret på den kulturelle og religiøse mangfoldighed i tiden er ikke at isolere kristendommen til kirkens rum, men at lade kristendommen være tydeligt og synligt til stede blandt alle mennesker i vores samfund, med den mangfoldighed af livsformer og forskellige miljøer, som kendetegner vores tid.

Fra Augustin til Karl Barth har det lydt "ecclesia semper reformanda" – kirken skal altid reformeres. Det er godt at minde sig selv om, at reformationen ikke kun er en historisk begivenhed, men et stadigt krav til en levende kirke. Folkekirken skal som kirken til alle tider altid være i stand til at forny sig for at bevare kernen i evangeliets forkyndelse.

Søren Abildgaard

